

12.2.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

OKM052:00/2012

Lukiokoulutuksen yleisiä valtakunnallisia tavoitteita ja tuntijakoa valmistelleen työryhmän ehdotus

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti työryhmän valmistelevaan ehdotuksia lukiokoulutuksen yleisten valtakunnallisten tavoitteiden sekä lukiokoulutuksen tuntijaon uudistamiseksi. Työryhmän tavoitteena oli myös arvioida ehdotusten taloudelliset ja muut vaikutukset. Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO) lausuu työryhmän ehdotuksista seuraavaa:

Työryhmän selvityksen mukaan lukiokoulutuksessa olevien vieraskielisten opiskelijoiden määrä on edelleenkin pieni eikä ole kasvanut merkittävästi, vaikka viime vuosien aikana maahanmuuttajien määrät ovat vuosittain lisääntyneet. Ennusteiden mukaan maahanmuuttajien määrä, eteenkin isoimpien kaupunkien alueilla, tulee lisääntymään merkittävästi. Sisäministeriön ennusteen mukaan Suomessa on vuonna 2020 ulkomaan kansalaisia lähes 333 000 henkilöä. ETNO:n mielestä maahanmuuttajanuorten alhainen osallistuminen lukiokoulutukseen on huolestuttavaa. Valtakunnallisten tavoitteiden ja tuntijaon suunnittelussa tuleekin hakea uusia keinoja kannustaa maahanmuuttajataustaisia nuoria lukiokoulutukseen. Lukion valmistava koulutus on tärkeä askel tähän suuntaan.

Työryhmä on valmistellut kolme vaihtoehtoista esitystä, joista vaihtoehto A sisältää eniten valinnan mahdollisuuksia opiskelijalle. ETNO korostaa, että erityisesti maahanmuuttajanuorille opinto-ohjaus sekä erityinen tuki myös lukiossa on erityisen tärkeää opintomenestyksen ja jatko-opintosuunnitelmien varmistamiseksi. Tämä on keskeistä mikäli lukio-opintojen valinnaisuutta lisätään. Hyvien valintojen tekeminen edellyttää opinto-ohjauksen määrän lisäämistä ja laadun kehittämistä sekä opettajien ja vanhempien tai huoltajien osallistumista opiskelijoiden uraohjaukseen. On varmistettava maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden vanhempien tai huoltajien mahdollisuudet tukea nuorta valintojen tekemistä, koska suomalainen koulutusjärjestelmä ei ole kaikille ennestään tuttu.

ETNO pitää erittäin tärkeänä, että uudessa tuntijaossa varmistetaan maahanmuuttajanuoren mahdollisuus oman äidinkielen sekä oman uskonnon opetukseen. Oman äidinkielen ja uskonnon opetus tukevat enemmistön ja kielellisten ja kulttuuristen vähemmistöjen identiteettiä sekä kotoutumisen kaksisuuntaisuutta.

Valtioneuvoston asetuksen (955/2002) 2 luvun 3§ mukaan lukion opetuksen tavoite on tukea opiskelijan kasvua aikuisen vastuuseen omasta ja muiden ihmisten hyvinvoinnista.

12.2.2014

Asetuksen tavoitteiden mukaan opiskelija oppii edistämään yhdessä kuiden kanssa ihmisoikeuksia, demokratiaa, ja tasa-arvoa ja kestävää kehitystä. ETNO pitää näitä tavoitteita tärkeinä. Työryhmän esittämässä ehdotuksessa ei kuitenkaan tarkemmin kerrota, miten nämä tavoitteet saavutetaan. Jotta lukioissa opiskelevat oppisivat arvostamaan kulttuurien monimuotoisuutta ja, jotta heidän kulttuuri-identiteettiään ja kulttuurien tuntemustaan syvennettäisiin, ETNO esittää seuraavia tuntijakouudistuksessa huomioon otettavia asioita:

- Raportin liitteenä oleviin kansainvälisiin tuntijakomalleihin viitaten, työryhmä ei ole päättänyt esittämään mallia, joka sisältäisi yhteiskuntapalveluun tai vapaaehtoistyöhön suuntaavia oppimisjaksoja. Esimerkiksi International Baccalaureate (IB) -diplomin saamiseksi vaaditaan 150 tuntia vapaaehtoista toimintaa. Monimuotoisen yhteiskunnan kehittämisen kannalta yhteiskuntapalvelujakson lisääminen lukiokoulutukseen olisi tärkeää sekä opiskelijoille että niille työyhteisöille, jotka vastaanottavat, perehdyttävät ja ohjeistavat eritaustaisia tulevaisuuden toimijoita.
- Käytössä olevat eri aineiden oppikirjat sisältävät melko vähän tietoa esimerkiksi Suomessa olevista etnisistä ja uskonnollisista vähemmistöistä. Tutkimusten mukaan oppikirjoissa edelleenkin välittyy vanhoja stereotypioita maailman kansoista eri maissa ja maanosissa. Yllä mainittujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää oppimateriaalin päivittämistä sekä opettajien ja ohjaajien innostusta selvittää todenmukaisempia tietolähteitä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi hyvä toimintamuoto olisi lisätä yhteistyötä lukioden ja eri kulttuuri- ja uskonnollisten yhteisöjen välillä.

Kristina Stenman
ETNOn työjaoston puheenjohtaja

Peter Kariuki
ETNOn pääsihteeri

Jakelu

Puheenjohtaja, Kansliapäällikkö Nerg
Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO)
Alueelliset Etnot

Tiedoksi

Lainsäädäntöjohtaja Viitanen